

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1945

N:o 19—25

- Innehåll:** N:o 19. Landskapslag om den allmänna läkarvården i landskapet Åland.
N:o 20. Landskapslag om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland.
N:o 21. Landskapslag om kommunala barnmorskor i landskapet Åland.
N:o 22. Landskapslag om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i landskapet Åland.
N:o 23. Ålands landskapsnämnds beslut angående ändrad taxa för yrkesmässig trafik med personautomobil på landet i landskapet Åland.
N:o 24. Ålands landstings beslut angående temporär förhöjning av skjutslegan i landskapet Åland under åren 1944—1946.
N:o 25. Ålands landstings beslut om antagande av tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1945.

N:o 19.

Landskapslag

om den allmänna läkarvården i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 31 augusti 1945.

Utfärdad i Mariehamn den 14 september 1945.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

om den allmänna läkarvården i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

I KAP.

Organisationen av läkarvården.

1 §.

Hälso- och sjukvården inom landskapet Åland står under landskapsnämndens för-

valtning och tillsyn, såvitt härtill hörande förvaltningsangelägenheter icke enligt gällande lagar och författningar ankomma å medicinalstyrelsens eller länsstyrelsens handläggning.

För läkarvården på Åland skall finnas en landskapsläkare, en distriktsläkare för de östra skärgårdskommunernas behov, en stadsläkare för Mariehamns stad ävensom nödigt antal kommunalläkare.

2 §.

Landskapsläkaren, som utnämnes av statsrådet i härför stadgad ordning, är direkt underordnad medicinalstyrelsen och länsstyrelsen.

Distriktsläkaren och kommunalläkarna

underlyda i sin tjänsteverksamhet landskapsnämnden, dock så, att dessa tjänsteläkare vid fullgörandet av statsmedicinska uppgifter äro skyldiga att ställa sig till efterrättelse av medicinalstyrelsen, länsstyrelsen och landskapsläkaren meddelade påbud, föreskrifter och anvisningar.

Stadsläkaren underlyder i sin tjänsteverksamhet landskapsnämnden såvitt angår de förvaltningsuppgifter, som hänföras till landskapets behörighetsområde. I övrigt gäller om stadsläkarens tjänsteställning vad om stadsläkare i riket är stadgat.

II KAP.

Landskapsläkaren.

3 §.

Landskapsläkaren i hans egenskap av organ för statens förvaltningsuppgifter rörande hälso- och sjukvården på Åland äger:

1) att noga iakttaga förhållanden, som inverka på befolkningens hälsotillstånd, vidtaga åtgärder för främjande av den allmänna hälsovården samt övervaka efterlevnaden av meddelade föreskrifter angående den allmänna hälso- och sjukvården;

2) att inom de i lag angivna behörighetsgränserna hava tillsyn över den verksamhet, som utövas av underlydande distrikts-, stads- och kommunalläkare, skol- och tuberkulosläkare, kommunala sjuk- och hälsosystrar samt barnmorskor ävensom övrig inom hälso- och sjukvården anställd personal;

3) att jämte landskapsnämnden utöva uppsikt över av kommuner, sammanslutningar av kommuner, föreningar, stiftelser,

anstalter eller enskilda personer upprätthålla sjukvårds-, vård-, undervisnings-, uppfostrings- och övriga sådana inrättningar;

4) att biträda landskapsnämnden vid övervakandet av att landskapsbidrag, som beviljats för hälso- och sjukvårdsändamål, användes på föreskrivet sätt och att därvid fästade villkor noggrant iakttagas; samt

5) att vid behov samarbeta med länsförvaltningen, kommunernas hälsovårdsmyndigheter och med organisationer, verk samma på hälsovårdens område.

Landskapsläkaren, som äger fullgöra de åligganden, vilka enligt de i riket gällande lagar, förordningar och instruktioner å honom ankomma, åligger därjämte på anhållan såsom sakkunnig biträda landskapsnämnden vid behandlingen av sådana angelägenheter rörande hälso- och sjukvården på Åland, som enligt vad härom är stadgat höra till landskapets behörighetsområde.

Beträffande landskapsläkarens tjänstgöringsort och tjänsteställning samt avlösningsförhållanden är stadgat i den för riket utfärdade lagen om den allmänna läkarvården och därtill anslutna förordning.

Intill dess landskapsläkartjänsten blivit besatt, handhar provinsialläkaren de på landskapsläkaren ankommande göromålen.

III KAP.

Distriktsläkaren.

4 §.

Distriktsläkaren utnämnes av landskapsnämnden i samråd med medicinalsty-

relsen efter det tjänsten på landskapsnämndens åtgärd varit anslagen ledig att ansökas inom trettio dagar.

Vid tjänstens besättande skall särskild uppmärksamhet färdas vid avlagda kunskapsprov, eljest ådagalagd skicklighet och arten av föregående tjänstgöring.

Så snart distriktsläkaren efter utnämningen tillträtt tjänsten, skall han ofördröjligen göra anmälan härom hos medicinalstyrelsen, länsstyrelsen och landskapsläkaren.

5 §.

Distriktsläkarens tjänstgöringsområde utgöres av Kumlinge, Brändö, Sottunga, Kökar och Föglö kommuner. Hans stationsort bestämmes av landskapsnämnden.

Distriktsläkaren är skyldig att underkasta sig den omläggning av tjänstegöromålen, som föranledes av en ökning eller minskning av tjänstgöringsområdet.

För distriktsläkaren skall, i den mån anslag för ändamålet finnes i landskapets utgiftsstat upptaget, anordnas tjänstebostad jämte mottagningslokal.

6 §.

Distriktsläkaren åligger:

1) att inom sitt tjänstgöringsområde utöva närmaste inseendet över den allmänna hälso- och sjukvården samt verka för dess främjande och vaka över efterlevnaden av de i ämnet gällande föreskrifterna;

2) att mot fastställd ersättning biträda uppbyggingsmyndigheterna vid besiktning av värnpliktiga;

3) att lämna läkarhjälp åt sökande såväl vid regelbunden mottagning som ock vid behov genom besök hos de sjuka;

4) att i ärenden, som röra allmän hälso- och sjukvård, med upplysningar och utlåtanden tillhandagå medicinalstyrelsen, landskapsnämnden, länsstyrelsen, landskapsläkaren och annan myndighet ävensom med rådgivning de kommunala myndigheterna och allmänheten;

5) att enligt gällande bestämmelser utföra på skolläkare vid folkskolor ankommande åligganden;

6) att övervaka inom distriktet verksamma hälsosystrars, sjuksköterskors samt barnmorskors verksamhet;

7) att inom distriktet biträda landskapsläkaren med avseende å vaccinationen, vården av sinnessjuka och visitation av apotek.

8) att, då apotekare i distriktet avlidit, försatts i konkurs eller apoteksrörelsen ej handhaves på behörigt sätt, utan dröjsmål härom anmäla hos landskapsläkaren;

9) att, med iakttagande av vad i dessa avseenden för landskapsläkare är gällande, inom distriktet verkställa rättsmedicinska förrättningar och undersökningar, medikolegala obduktioner dock endast efter särskilt förordnande, i det fall, att landskapsläkaren har förhinder och förrättningen ej tål uppskov;

10) att inom distriktet fullgöra de åligganden med avseende å förebyggande av smittsamma sjukdomar och könssjukdomar, som, enligt vad här nedan är stadgat, å kommunalläkare ankomma;

11) att verkställa sådana inspektioner, besiktningar och övriga förrättningar, som

på landskapsnämndens, medicinalstyrelsens eller landskapsläkarens förordnande skola av honom utföras;

12) att taga kännedom om hälsovårdsförhållandena inom distriktet samt i sådant avseende göra sig förtrogen med befolkningens levnadsvillkor och näring, seder och fördomar, bostadsförhållanden och avtränden, vattenförsörjning, handeln med och fördelningen av livsmedel och användningen av njutningsmedel, barnens kroppsliga och andliga vård och fostran samt andra omständigheter, som kunna hava inflytande på det allmänna hälsotillståndet, ävensom att övervaka iakttagandet av härutinnan utfärdade föreskrifter;

13) att efter särskilt förordnande och mot skild ersättning tjänstgöra såsom läkare vid distriktets sjukstuga;

14) att enligt av medicinalstyrelsen meddelade närmare anvisningar och uppgjorda formulär utarbeta och inom tid, som av landskapsnämnden bestämmes, till landskapsnämnden och landskapsläkaren insända berättelse för nästföregående år jämte av sjuksköterskor och hälsovårds-systrar samt barnmorskor avgivna berättelser, så ock övriga föreskrivna uppgifter och rapporter;

15) att registrera ingångna tjänsteskrivelser och övriga handlingar samt föra konceptbok över utgående tjänstebrev och expeditioner;

16) att i distriktsläkararkivet omsorgsfullt ordna, förvara och förteckna i punkt 15 benämnda handlingar och vid avgång från tjänsten efter inventering, som verkställas genom landskapsläkarens försorg, överlämna arkivet till sin efterträdare el-

ler annan av landskapsnämnden förordnad person; samt

17) att i sin tjänsteverksamhet iakttaga av landskapsnämnden, medicinalstyrelsen och vederbörande landskapsläkare i stöd av gällande lag och förordningar meddelade föreskrifter.

Distriktsläkaren åligger jämväl i övrigt att inom det honom anvisade tjänstgöringsområdet ombesörja kommunalläkare åliggande göromål och därvid i tillämpliga delar ställa sig till efterrättelse vad i denna landskapslag finnes föreskrivet för kommunalläkare.

7 §.

Distriktsläkaren är skyldig att lämna all läkarhjälp avgiftsfritt åt personer, som av kommun, hörande till distriktet, erhålla varaktig fattigvård.

Distriktsläkaren vare berättigad att av kommunerna erhålla ersättning för honom tillhöriga läkemedel och förbandsmaterial, som av honom använts för vården av i 1 mom. nämnda personer, samt för intyg, som av kommunalmyndigheterna äskats.

Företager distriktsläkaren resa till i 1 mom. nämnd sjuk, är han, där sådant kan ske utan menligt uppskov för den sjuke, berättigad att innan resan anträdes fordra vederbörande kommunal myndighets förbindelse att ersätta resekostnaderna enligt gällande resereglemente.

8 §.

Distriktsläkaren bör årligen på lämpligt sätt kungöra, vilken tid på dygnet han

säkrast kan träffas i sitt hemvist samt såvitt möjligt vidtaga åtgärd om, att där erhålles underrättelse om var och när han kan träffas.

9 §.

Distriktsläkare, som varit i landskapets tjänst minst ett år, äger årligen utnjuta semester under en månad i ett sammanhang eller med avbrott. Semesterledighet beviljas av landskapsnämnden.

Angående beviljande av tjänstledighet är särskilt stadgat.

Erfordras vikarie för distriktsläkaren eller är befattningen ledig, äger landskapsnämnden i samråd med medicinalstyrelsen förordna lämplig person att uppehålla tjänsten.

10 §.

För meddelande av enskild sjukvård bör distriktsläkaren å tider, varom på förhand kungjorts, företaga resor till olika delar av distriktet i enlighet med av landskapsnämnden i sådant avseende meddelade närmare bestämmelser och anvisningar.

11 §.

För tjänsteresa, som enligt lag och författning eller på grund av myndighets förordnande eller anhållan skall av distriktsläkaren företagas, tillkommer honom resekostnadsersättning och dagtraktamente enligt gällande resereglementen.

För regelbundna av landskapsnämnden förordnade mottagningsresor erlægges åt

distriktsläkaren endast de verkliga skjutskostnaderna.

Angående arvode och ersättning för rättsmedicinsk undersökning är särskilt stadgat.

12 §.

För enskild läkarvård och på enskild begäran meddelade intyg gottgöres distriktsläkaren efter överenskommelse med vederbörande.

13 §.

Vad ovan är sagt äge motsvarande tillämpning därest ny distriktsläkartjänst av landskapsförvaltningen inrättas.

IV KAP.

Stadsläkaren.

14 §.

I Mariehamns stad skall finnas stadsläkare. Dennes tjänstgöringsområde kan utsträckas jämväl till den eller de närliggande kommuner, vilka med staden sammanlutit sig för upprätthållande av gemensam läkartjänst.

15 §.

Stadsläkartjänsten anslås av magistraten ledig att ansökas inom trettio dagar genom offentlig kungörelse, som bör fästas å kommunens anslagstavla och offentliggöras i två tidningar, av vilka den ena utkommer å orten och den andra i huvudstaden, och bör i tillkännagivandet jämväl

finnas uppgift å de tjänsten åtföljande löneförmånerna. Efter ansökningstidens utgång inforrar magistraten hälsovårdsnämndens yttrande i ärendet och överlämnar detsamma till stadsfullmäktige, som äga att bland kompetenta sökande förrätta valet. Sedan valet vunnit laga kraft insändas handlingarna genom landskapsnämnden till medicinalstyrelsen i det syfte, varom stadgas i 2 § 2 mom. av den i riket gällande lagen om den allmänna läkarvården.

Då stadsläkartjänsten blir ledig, äger magistraten efter framställning av hälsovårdsnämnden förordna vikarie och tillika underrätta medicinalstyrelsen samt ofördröjligen anslå tjänsten ledig att sökas, om ej medicinalstyrelsen på magistratens framställning annorlunda förordnar.

16 §.

Då stadsläkaren träder i tjänstgöring, från sin befattning avgår eller erhåller tjänstledighet, skall hälsovårdsnämnden därom göra anmälan hos landskapsläkaren.

17 §.

Stadsläkaren äger närmast utöva tillsyn över den allmänna hälso- och sjukvården inom sitt tjänstgöringsområde samt ägna sorgfällig uppmärksamhet åt de omständigheter, som kunna inverka på områdets sanitära förhållanden, såsom bostäder, fabriker, hantverkerier, renhållning, vattenförsörjning, handeln med närings- och njutningsmedel samt barnens kroppsliga och andliga vård och fostran. Likaså äger han övervaka iakttagandet av de i nämnda avseende utfärdade föreskrifterna.

A stadsläkaren ankommer därjämte att lämna sjukvård åt stadens invånare, och skall han vid utövning av sin befattning ställa sig till efterrättelse ej mindre gällande stadganden angående den allmänna hälso- och sjukvården än även för stadsläkaren utfärdad särskild instruktion.

Stadsläkaren är skyldig att, mot fastställd ersättning, efter särskilt förordnande inom sitt tjänstgöringsområde verkställa rättsmedicinska besiktningar och undersökningar, dock så, att förrättande av medicolegala obduktioner icke ankommer på stadsläkare.

18 §.

Utsträckes stadsläkarens verksamhetsområde till närliggande landskommuner, med vilka staden sammanslutit sig för upprätthållande av gemensam läkarsjänst, skola de för handhavande av den allmänna läkar-, hälso- och sjukvården å landsbygden gällande bestämmelserna för denna del av området lända till efterrättelse i fråga om stadsläkarens tjänsteutövning.

19 §.

Där inom området för stadsläkarens verksamhet fel, försummelse eller missförhållanden av honom iakttagas, bör han söka få rättelse till stånd eller ock, då synnerliga skäl föreligga, anmäla förhållandet hos hälsovårdsnämnden eller stadsfullmäktige för behörig åtgärd.

Vid utövning av sin verksamhet är stadsläkaren berättigad att av vederbörande myndigheter erhålla den handräckning gällande stadganden medgiva.

20 §.

Angående stadsläkarens skyldigheter i fråga om motarbetande av smittsamma sjukdomar, förebyggande och bekämpande av könssjukdomar, vården av sinnessjuka samt handhavande av vaccinationen, gäller vad därom finnes särskilt stadgat.

21 §.

Stadsläkaren har inseende över de inom staden verksamma hälsosystrar, sjuksköterskor och barnmorskor samt andra personer i reglementering underkastade hälso- och sjukvårdsbefattningar.

22 §.

I händelse apotekare avlidit eller försatts i konkurs eller apoteksrörelse ej handhaves på behörigt sätt, åligger det stadsläkaren att ofördröjligen härom göra anmälan hos landskapsläkaren.

23 §.

Om stadsläkarens rätt att åtnjuta ersättning ur statsmedel för av honom verkställd rättsmedicinsk undersökning är särskilt stadgat.

24 §.

Stadsläkaren skall årligen inom tid, som av medicinalstyrelsen bestämmes, till landskapsnämnden och landskapsläkaren insända berättelse för nästföregående år i enlighet med av medicinalstyrelsen för sådan berättelse fastställt formulär.

25 §.

För enskild läkarvård gottgöres stads-

läkaren efter överenskommelse med vederbörande.

Angående stadsläkarens skyldigheter beträffande fattigvården och läkarhjälp åt meddellösa skall stadgas i instruktionen.

26 §.

Förslag till särskild instruktion för stadsläkaren skall upprättas av hälsovårdsnämnden och av denna insändas till stadsfullmäktige i och för prövning och godkännande. Det av stadsfullmäktige antagna förslaget skall sedermera, så snart fullmäktiges beslut vunnit laga kraft, av landskapsnämnden jämte eget yttrande insändas till medicinalstyrelsen i avseende å fastställelse.

Uti instruktionen böra upptagas närmare föreskrifter angående stadsläkarens rättigheter och skyldigheter, bl. a. angående:

a) tjänsteförhållandet mellan stadsläkaren och övriga i stadens tjänst anställda läkare;

b) stadsläkarens befattning med den kommunala sjukhusförvaltningen, där denna icke uppdragits åt särskild myndighet;

c) stadsläkarens skyldighet att uppehålla läkarbefattning vid kommunal sjukvårdsinrättning och därför utgående arvode samt att handhava på skolläkare vid folkskolorna ankommande åligganden ävensom att utöva tillsyn över vissa kommunala anstalter och myndigheter, som betjäna den allmänna hälsovården;

d) stadsläkarens skyldigheter beträffande polis- och brandväsendet samt fattigvården, såvida för ändamålet ej kan förordnas särskild läkare, samt därför ut-

gående ersättning;

e) stadsläkarens åligganden såsom chef för den under hälsovårdsnämnden lydande personalen;

f) stadsläkarens skyldigheter beträffande byggnadskontrollen;

g) stadsläkarens dagliga arbetstid och mottagningar;

h) stadsläkaren tillkommande semester och ordningen för beviljande av tjänstledighet åt honom samt avlönande av vika-rie;

i) villkoren för åtnjutande av läkarvård och läkemedel på stadens bekostnad samt rekvisition av läkemedel och sjukvårdsfö-nödenheter, som skola betalas av staden;

k) stadsläkarens skyldighet att underkasta sig de förändringar med avseende å hans tjänsteåligganden, som kunna bliva i vederbörlig ordning påbjudna;

l) stadsläkarens skyldighet att utfärda tjänsteintyg åt enskilda, befattningshavare och myndigheter samt därför utgående ersättning;

m) stadsläkarens åligganden beträffande vården av tjänstearkivet och handha-vandet av kansligöromålen;

n) stadsläkarens skyldighet att i övrigt övervaka efterlevnaden av de för den all-männa hälso- och sjukvården meddelade föreskrifterna; samt

o) andra omständigheter, som befinnas nödiga.

V KAP.

Kommunalläkare.

27 §.

Landskommun, som ej tillhör distriktslä-

karens tjänstgöringsområde, är skyldig att antingen ensam eller tillsammans med andra kommuner upprätthålla kommunal-läkartjänst.

28 §.

Kommunalläkare skall vara bosatt inom tjänstgöringsområdet, såvida icke land-skapsnämnden, på därom gjord anhållan och efter hörande av såväl vederbörande kommun eller sammanslutning av kommu-ner som medicinalstyrelsen, annorlunda be-stämmer.

29 §.

Kommunalläkartjänst anslås av kommu-nalnämnden genom offentlig kungörelse, som fästes å kommuns anslagstavla och of-fentliggöres i minst tvenne tidningar, av vilka den ena utkommer i landskapet och den andra i huvudstaden, ledig att ansö-kas inom trettio dagar och bör i tillkänna-givandet jämväl lämnas uppgift å de tjän-sten åtföljande löneförmånerna. Efter an-sökningstidens utgång insänder kommunal-nämnden inkomna ansökningar, jämte häl-sovårdsnämndens och eget yttrande till kommunalfullmäktige, som härefter äga att bland kompetenta sökande förrätta va-let. Sedan valet vunnit laga kraft insän-das handlingarna till landskapsnämnden, å vilken det ankommer att efter det medici-nalstyrelsens yttrande inforrats, till tjänsten förordna den valde. Om utfärdat förordnande skall medicinalstyrelsen underrättas.

Befinnes den valda, oaktat han är legiti-merad läkare, icke vara för tjänsten lämp-

lig eller är han med hänsyn till avlagda kunskapsprov, eljest ådagalagd skicklighet och tidigare tjänsteverksamhet sina medsökande väsentligen underlägsen, vare landskapsnämnden berättigad förordna att nytt val skall förrättas. I det fall, att ej heller bland övriga sökande finnes för tjänsten lämplig person, är landskapsnämnden berättigad förordna, att tjänsten ånyo skall anslås ledig.

Då kommunalläkartjänst blir ledig, skall kommunalnämnden anställa vikarie samt hos landskapsnämnden anhålla om förordnande för denne och utan dröjsmål vidtaga åtgärder för tjänstens besättande, där ej landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande på kommunalnämndens framställning annorlunda besluter. Innan förordnande om vikarie utfärdas, bör medicinalstyrelsens yttrande av landskapsnämnden införas.

30 §.

Kommunalläkarens tjänstgöringsområde utgöres av den kommun, som inrättat kommunalläkartjänsten.

31 §.

Vad ovan i 29 och 30 §§ samt nedan i 36 § är stadgat, äge motsvarande tillämpning i det fall, att flere kommuner sammansluttit sig för upprätthållande av kommunalläkartjänst, dock sålunda, att ärendet handlägges såsom om samarbete mellan kommuner är stadgat.

32 §.

Då kommunalläkare träder i tjänstgö-

ring, avgår från sin befattning eller erhåller tjänstledighet, skall han därom göra anmälan hos landskapsläkaren.

33 §.

I sin tjänsteutövning äger kommunalläkare ställa sig till efterrättelse ej mindre gällande bestämmelser angående den allmänna hälso- och sjukvården än även för ortens kommunalläkare utfärdad särskild instruktion.

34 §.

Inom sitt tjänstgöringsområde åligger det kommunalläkaren att utöva närmaste inseendet över den allmänna hälso- och sjukvården samt verka för dess främjande. I anslutning härtill äger kommunalläkaren, då sådant är lämpligt, i samråd med de kommunala myndigheterna:

1) att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt de omständigheter, som kunna inverka på områdets sanitära förhållanden samt i sådant avseende förskaffa sig kännedom bl. a. om distriktets naturbeskaffenhet, befolkningens levnadssätt och näring, seder och fördomar, bostadsförhållanden och avträden, vattenförsörjning, handeln med och fördelningen av livsmedel, användningen av njutningsmedel, barnens kroppsliga och andliga vård och fostran ävensom att övervaka iakttagandet av de i nämnda avseenden utfärdade föreskrifterna;

2) att i ärenden, som röra den allmänna hälso- och sjukvården, tillhandagå vederbörande kommunala myndigheter och allmänheten med råd och upplysningar samt att mot särskild ersättning handhava läkarbefattningen vid den kommunala

rådgivningsbyrån för mödra- och barnavård, där för densamma särskild läkare icke finnes förordnad;

3) att tillhandaga almänheten med läkarvård såväl i sitt hemvist som, där så erfordras, genom besök hos insjuknad person;

4) att enligt gällande bestämmelser handhava på skolläkare vid folkskolorna ankommande åligganden, där ej för ändamålet särskild läkare tillsatts,

5) att, därest med vederbörande kommunala myndigheter särskilt träffats överenskommelse, företaga resor med regelbundna mottagningar även till andra delar inom distriktet;

6) att, där utbrott av allmänfarlig smittsam sjukdom kan förutses, i samråd med hälsovårdsnämnden i god tid vidtaga tjänliga åtgärder till sjukdomens förebyggande;

7) att, där farsot av allmänfarlig art hotar, omedelbart avresa till den smittade platsen och meddela föreskrifter rörande de åtgärder, vilka till förekommande av sjukdomens spridning böra vidtagas samt anordningar rörande vården av de sjuka.

8) att jämväl därefter under farsotens fortgång, så ofta förhållandena sådant fordra, besöka den smittade orten samt geva hälsovårdsnämnden upplysningar och råd till förebyggande av farsotens spridning;

9) att rörande utbrott av smittsam sjukdom utan dröjsmål underrätta landskapsläkaren och vederbörande hälsovårdsnämnd och att även meddela sagda myndigheter för densammas bekämpande vidtagna åtgärder, dess gång och upphörande;

10) att med alla tillbudsstående medel

befordra vaccination och vid yppat utbrott av smittkoppor eller epidemi revaccination;

11) att ägna särskild uppmärksamhet åt könssjukdomarna och deras förebyggande och bekämpande, på sätt därom är särskilt stadgat;

12) att inom distriktet fullgöra på kommunalläkaren ankommande åligganden med avseende å vården av sinnessjuka;

13) att övervaka inom distriktet verk samma hälsosystrar, sjuksköterskor och barnmorskor, samt andra personer i reglementering underkastade sjuk- eller hälsovårdsbefattning;

14) att, mot i riket fastställd ersättning, efter särskilt förordnande inom sitt tjänstgöringsområde verkställa rättsmedicinska besiktningar och undersökningar, dock icke medikolegala obduktioner, samt, mot fastställd gottgörelse, biträda uppåndsmyndigheterna vid besiktning av värnpliktiga;

15) att, då apotekare i distriktet avlidit eller försatts i konkurs eller då apoteksörelsen ej handhaves på behörigt sätt, här om omedelbart göra anmälan hos landskapsläkaren; samt

16) att årligen inom tid, som av landskapsnämnden bestämmes, till landskapsnämnden och landskapsläkaren insända berättelse för det nästföregående året enligt av medicinalstyrelsen utfärdade närmare anvisningar.

35 §.

För enskild läkarvård gottgöres kommunalläkaren efter överenskommelse med vederbörande.

Angående kommunalläkares skyldighe-

ter beträffande fattigvården och läkarhjälp åt medellösa skall stadgas i instruktionen.

36 §.

Förslag till särskild instruktion för kommunalläkare skall upprättas av hälsovårdsnämnden i samråd med kommunalnämnden och av denna överlämnas till kommunalfullmäktige i och för prövning och godkännande. Det av fullmäktige antagna förslaget skall sedermera, så snart beslutet vunnit laga kraft, fastställas av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande.

Uti instruktionen bör upptagas närmare föreskrifter rörande kommunalläkares rättigheter och skyldigheter angående:

- a) kommunalläkarens stations- och bostadsort;
- b) kommunalläkarens åligganden beträffande läkarvården vid kommunalt sjukhus och andra kommunala anstalter, som betjäna den allmänna hälso- eller sjukvården;
- c) kommunalläkarens åligganden beträffande fattigvården och därtill hörande inrättningar;
- d) kommunalläkarens rätt till ersättning för särskilda sjuk- och hälsovårdsupdrag och för honom ombetrodd läkarvård och tillsyn vid kommunala anstalter och inrättningar;
- e) kommunalläkaren tillkommande semester och ordningen för beviljande av tjänstledighet åt honom samt avlöande av vikarie;
- f) kommunalläkarens skyldighet att lämna avgiftsfri läkarhjälp åt medellösa, villkoren för erhållande av läkarvård och läkemedel på kommunens bekostnad samt re-

quisition av läkemedel och sjukvårdsförmögenheter, som skola bekostas av kommunen;

g) kommunalläkarens skyldighet att underkasta sig de förändringar med avseende å hans tjänsteåligganden och den reglering av tjänstgöringsområdet, som kunna bli i behörig ordning påbjudna;

h) kommunalläkarens skyldighet att utfärda tjänsteintyg åt enskilda och myndigheter samt ersättning därför;

i) kommunalläkarens skyldighet beträffande vården av tjänstearkivet och handhavandet av kansligöromålen;

k) kommunalläkarens skyldighet i övrigt att övervaka efterlevnaden av de för den allmänna hälso- och sjukvården meddelade föreskrifterna;

l) vården av kommunalläkarens tjänstebostad, avflyttning från densamma och överlåtelse av tjänstearkivet vid dödsfall eller avgång från tjänsten samt upplåtande av bostadsutrymme åt vikarie; ävensom

m) andra omständigheter, som befinnas nödiga.

37 §.

För tjänsteresa, som föranledes av kommunalläkarens i denna landskapslag och för honom fastställd instruktion angivna åligganden eller företages på grund av myndighets förordnande eller anhållan, tillkommer honom ur kommunens medel resekostnadsersättning och dagtraktamente enligt de grunder, som i instruktionen blivit fastställda.

VI KAP.

Stads- och kommunalläkares avlöningsförhållanden och tjänsteställning.

38 §.

Stads- och kommunalläkare tillkommer grundlön, som bör utgå med skäligt belopp. Storleken av stadsläkarens grundlön fastställs av statsrådet i härför stadgad ordning samt kommunalläkarens grundlön av landskapsnämnden inom ramen av landskapets utgiftstat. Ålderstillägg och pension tillfaller dessa tjänsteläkare i enlighet med de för innehavare av landskaps-tjänst i 22 avlöningsklassen stadgade grunder, för såvitt de icke åtnjuta grundlön till högre belopp.

Kommunalläkare skall på föranstaltande av kommunen eller vederbörande sammanslutning av kommuner tillhandahållas fri tjänstebostad jämte mottagningsrum, ävensom för uppvärmning av bostaden och mottagningslokalen erforderlig brännved.

39 §.

Befinnes stadsläkaren olämplig för sin befattning, kan medicinalstyrelsen, på framställning av stadsfullmäktige eller vederbörande sammanslutning av kommuner, entlediga honom från tjänsten.

Bifaller medicinalstyrelsen icke i 1 mom. åsyftad framställning, skall ärendet underställas ministeriets för inrikesärendena slutliga avgörande.

Kommunalläkare, som befinnes olämplig för sin befattning, kan på framställning av vederbörande kommun eller sammanslutning av kommuner entledigas från tjänsten

av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande.

Angående stadsläkares skyldighet att avgå vid viss ålder eller på grund av oförmåga till arbete lände till efterrättelse vad härom är i lag och förordningar särskilt stadgat i fråga om även annan befattningshavare än innehavare av statstjänst eller -befattning, där statsmyndighet utnämnt eller varit delaktig i utnämmandet av tjänstens innehavare. Vidkommande kommunalläkares skyldighet att avgå vid viss ålder eller på grund av oförmåga gäller vad härom i landskapslag särskilt stadgas.

Angående rätt för stads- och kommunalläkare att vid övergång till jämförlig eller liknande statstjänst i avseende å ålderstillägg, pension och övriga förmåner tillgodoräkna sig den tid de i egenskap av läkare varit anställda i kommunens tjänst är likaledes särskilt stadgat.

VII KAP.

För läkarvård utgående landskapsbidrag.

40 §.

Mariehamn och landskommun äro berättigade att för upprätthållande av stads- eller kommunalläkartjänst i landskapsbidrag erhålla två tredjedelar av grundlönen för tjänsten och av det medelst beslut av landskapsnämnden fastställda penningvärdet av läkarens naturaförmåner samt därutöver det belopp, som läkaren erhåller i ålderstillägg. Pension, som enligt 38 § tillkommer stads- och kommunalläkare, erlagges likaså av landskapsmedel.

Lag samma vare beträffande sammanlutning av kommuner för upprätthållande av gemensam läkartjänst, såframt medicinalstyrelsen efter landskapsnämndens hörande godkänner den föreslagna distriktsregleringen. Finner medicinalstyrelsen icke det föreslagna tjänstgöringsområdet till omfattning och gränser lämpligt, skall frågan om regleringen underställas statsrådets prövning och slutliga avgörande.

Fattiga och glest bebodda landskommuner kunna erhålla landskapsbidrag även till större belopp än vad ovan är sagt.

41 §.

Landskapsnämnden äger inom ramen för landskapets utgiftsstat besluta, huruvida och till vilket belopp förhöjt landskapsbidrag i enlighet med 40 § 3 mom. skall beviljas.

VIII KAP.

Särskilda bestämmelser.

42 §.

Landskapsnämnden äger i samråd med medicinalstyrelsen utöva tillsyn däröver, att vederbörande landskommuner inom loppet av tre år efter denna lags ikraftträdande fullgöra på dem enligt 14 och 27 §§ ankommande skyldigheter med avseende å läkarvården. Där synnerliga skäl föreligga, kan medicinalstyrelsen på framställning av landskapsnämnden likväl bevilja förlängning av förenämnda termin.

43 §.

Distriktsläkaren är självskriven medlem

i hälsovårdsnämnd, hörande till hans tjänstgöringsområde, likaså stadsläkaren i sådan landskommuns hälsovårdsnämnd, som hör till stadsläkardistrikt.

I landskommun, där kommunalnämnden handhar hälsovårdsnämndens åligganden, skall vederbörande distrikts-, kommunal- eller stadsläkare vara röstberättigad medlem av kommunalnämnden, då denna handlägger ärenden angående den allmänna hälsovården.

44 §.

Nuvarande ordinariter utnämnda innehavare av stadsläkartjänsten i Mariehamn är efter ikraftträdandet av denna landskapslag underkastad landskapslagens bestämmelser.

45 §.

Alderstillägg och pension skall därtill berättigad stads- eller kommunalläkare skriftligen ansöka hos landskapsnämnden och skall vid handläggningen av ansökningarna i tillämpliga delar iakttagas gällande stadganden angående ålderstillägg och pension för innehavare av landskapets tjänst och befattning.

För erhållande av ålderstillägg och pension är stads- och kommunalläkare berättigad att tillgodoräkna sig hela sin verksamhet såsom stads- och kommunalläkare ävensom den verksamhetstid han finge räkna sig till godo med avseende å ålderstillägg och pension i landskapets tjänst.

46 §.

Distriktsläkaren samt stads- och kommu-

nalläkare åligger att deltaga i insamlande av uppgifter för och bearbetning av dödlighets- och dödsorsaksstatistiken samt hälso- och sjukvården rörande statistik på sätt därom är särskilt stadgat.

47 §.

Bestraffningsrätten i disciplinmål rörande envar i läkar- eller tandläkartjänst inom landskapet anställd person så ock envar läkare och tandläkare, som där utöva enskild läkarpraktik, samt i landskapet verksamma apotekare, provisorer, farmaceuter ävensom hälsosystrar, sjuksköterskor och sjukvårdare, barnmorskor, vaccinatörer, medikalgymnaster och utbildade massörer samt tandtekniker skall handhas av medicinalstyrelsen i enlighet med de i riket gällande stadgandena.

Angående stads- och kommunalläkares entledigande på grund av olämplighet för befattningen stadgas i 39 § 1 och 3 mom.

48 §.

Avsked från distrikts- och kommunalläkartjänst beviljas av landskapsnämnden och från stadsläkartjänst av medicinalstyrelsen.

49 §.

I medicinalstyrelsens beslut, varigenom stadsläkare jämlikt 39 § 1 mom. entledigas, får ändring icke sökas.

I fråga om landskapsnämndens beslut angående entledigande av kommunalläkare gäller i förenämnt avseende vad härutinnan är särskilt stadgat.

50 §.

Angående stadsläkare tillkommande rättigheter och skyldigheter vid tjänstens indragning är särskilt stadgat.

51 §.

Kommunalläkares tjänstebostad skall för att kunna tagas i betraktande vid fastställandet av penningvärdet för naturaförmåner vara tillräckligt rymlig och fredlig samt av landskapsnämnden godkänd. I bostadsförmån ingår jämväl badstuga eller badrum, källare, nödig mängd brännved i lämplig storlek samt brunn och oundgängliga uthusbyggnader. I stället för brännved, brunn och uthusbyggnader kunna ordnas motsvarande andra förmåner.

52 §.

Landskapsnämnden åligger att med stöd av införskaffad noggrann utredning fastställa beloppet av det landskapsbidrag, varom i 40 § 1 och 2 mom. sägs. För kommunalläkartjänst, som härefter inrättas, skall anmälan inlämnas till landskapsnämnden; och bör densamma åtföljas av vederbörande kommuns eller kommunala sammanslutnings laga kraft åkomna beslut om tjänstens inrättande samt av förslag rörande de för tjänsten anslagna avlönings- och övriga förmåner och annan väsentlig erforderlig utredning, som av landskapsnämnden äskas.

53 §.

Rekvisition å fastställt landskapsbidrag till upprätthållande av stads- eller kommunalläkartjänst skall, avfattad i enlighet

med av medicinalstyrelsen godkänt formulär, inom december månad det år, för vilket bidrag sökes, inlämnas till landskapsnämnden, som äger, efter rekvisitionens behöriga granskning, utanordna till utbetalning godkänt belopp.

Landskapsnämnden vare berättigad att såsom förskott å det löpande årets landskapsbidrag utan särskild rekvisition kvar- talavia utbetala sammanlagt tre fjärdede-

lar av det belopp, som för nästföregående år godkänts till betalning; och skall detta förskott avräknas vid slutlig utanordning av landskapsbidraget för det löpande året.

54 §.

Där i särskild landskapslag förekommer hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i denna landskapslag, skola sistnämnda bestämmelser tillämpas.

Mariehamn den 3 mars 1945.

På landstingets vägnar:

JULIUS SUNDBLOM
talman.

Johannes Holmberg
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.

N:o 20.

Landskapslag

om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 31 augusti 1945.

Utfärdad i Mariehamn den 14 september 1945.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Mariehamns stad och landskommunerna i landskapet Åland skola i sin tjänst hava hälsosystrar i enlighet med vad i denna landskapslag stadgas.

Kommunal hälsosyster på Åland bör med avseende å utbildning fylla enahanda fordringar, som finnas uppställda för mot-

svarande befattningshavare i övriga delar av riket.

Finnes vad om hälsosystrarnas kompetens och utbildning är stadgat vålla svårighet vid anställandet av hälsosystrar för landskapets behov eller uppkommer eljest brist på skolade hälsosystrar på grund av de begränsade utbildningsmöjligheter, som stå yrkeskåren på Åland till buds, äge landskapsnämnden i samråd med medicinalstyrelsen medgiva den lindring, som med hänsyn till förhållandena må prövas nödig och som kan genomföras utan att folkhälsoarbetets intresse äventyras.

I fråga om avlönings- och pensionsförmåner indelas hälsosystrarna på Åland i hälsosystrar av högre och hälsosystrar av lägre lönekategori. Till den förra gruppen hänföres hälsosystrar, som med avseende å utbildning fylla de fordringar, som finnas uppställda i riket ävensom de hälsosystrar, som eljest av medicinalstyrelsen förklarats behöriga att i riket utöva hälsosystemverksamhet, och till den senare gruppen de hälsosystrar, som enligt vad härom är i 3 mom. av denna paragraf stadgat på grund av dispens erhållit rätt att verka som hälsosystrar i landskapet Åland.

2 §.

För hälsosystemverksamhetens ordnande indelas landskapet i hälsosystemdistrikt, ettvarit i regeln omfattande en landskommun.

Två eller flere landskommuner må dock sammansluta sig för anställande av gemensam hälsosystem, såframt landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande godkänner den föreslagna distriktsindelningen.

I varje distrikt skall finnas minst en hälsosystem.

Antalet hälsosystrar, som med bidrag av landskapsmedel skall avlönas i Mariehamn, fastställas av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande.

3 §.

Landskapsnämnden må efter medicinalstyrelsens hörande på anhållan medgiva kommun, dock ej för längre tid än fem år i sänder, sådan befrielse, helt eller delvis, från skyldighet att anställa hälsosystrar, som av omständigheterna påkallas.

Finnes i kommun av anstalt, sammanslutning eller enskild anställd och avlönad hälsosystem och kan hon utan hinder härav enligt denna landskapslag anlitas såsom hälsosystem i kommunen, kan sådan privat hälsosystem med landskapsnämndens begivande inberäknas i antalet av kommunala hälsosystrar och skall hon då i fråga om tjänsteår och pension intaga samma ställning som kommunal hälsosystem.

4 §.

Kommunal hälsosystem, som förklarats behörig att utöva hälsosystemverksamhet, anställas av hälsovårdsnämnden efter det befattningen trettio dagar varit lediganslagen och landskapsläkaren avgivit utlåtande om sökandena.

Kommunal hälsosystem skall anställas med förbehåll om sextio dagars ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning skall ske skriftligen. Om uppsägning å kommunens vägnar beslutar hälsovårdsnämnden och delgives uppsägningen åt vederbörande genom utdrag ur nämndens protokoll. Dock

vare hälsovårdsnämnden berättigad uppsäga hälsosystem endast för såvitt landskapsläkaren finner giltigt skäl härför föreligga.

Om hälsosystems anställande i eller avgång från befattning bör hälsovårdsnämnden ofördröjligen anmäla hos landskapsläkaren.

5 §.

Kommunal hälsosystem står under medicinalstyrelsens överinseende och hägn. Ledningen av och den omedelbara tillsynen över de i denna landskapslag omförmälda hälsosystemernas verksamhet handhas under landskapsnämndens och landskapsläkarens samt hälsovårdsnämndens inseende av vederbörande stads-, distrikts- och kommunalläkare.

Den disciplinära bestraffningsrätten över kommunala hälsosystem handhas av medicinalstyrelsen i enlighet med de i riket gällande stadgandena.

6 §.

Kommunal hälsosystems arbetsuppgifter skola omfatta handledning och rådgivning med avseende å hälso- och bostadsvård i hemmen, omvårdnaden av di- och spädbarn samt barn i skolåldern, tuberkulovård ävensom andra grenar av förebyggande hälsovård, som enligt gällande stadganden eller i 7 § nämnt reglemente kunna henne anförtros, ävensom i landskommun handledning och rådgivning vid sjukdomsfall, så ock handhavande av egentlig sjukvård i hemmen, för såvitt tillfredsställande skötsel i det enskilda fallet icke eljest kan anordnas.

7 §.

För kommunal hälsosystem skall uppgöras reglemente, som på framställning av kommunens fullmäktige fastställas av landskapsnämnden efter det medicinalstyrelsens utlåtande inhämtats.

Då flere kommuner hava gemensam hälsosystem, förfaras vid uppgörande av reglemente för henne, såsom angående kommunal samverkan är särskilt stadgat.

I reglementet skall intagas föreskrifter bl. a.

1) angående de vårduppgifter, som utöver vad härom är i gällande författningar stadgat i kommunen hänföras till hälsosystems verksamhetsområde;

2) angående hälsosystems avlöning och resekostnadsersättning samt ordningen för dessas utbetalande;

3) angående hälsosystems skyldighet att avgiftsfritt utfärda intyg hörande till hennes verksamhet;

4) angående samarbetet mellan hälsosystem och kommunal barnmorska;

5) angående hälsosystems åligganden beträffande vaccinationen;

6) angående avgivande av berättelse och förande av dagbok över hälsosystems verksamhet;

7) angående hälsosystem tillkommande fritider; samt

8) angående övriga förhållanden, som anses påkalla reglering i reglementet.

I 9 § 2 mom. omförmäld taxa kan intagas i förenämnda reglemente.

8 §.

I kommunens tjänst anställd hälsosystem är skyldig att åtminstone en gång under

tio år deltaga i de repetitionskurser, som för hälsosystrar anordnas i ämnen, hörande till deras verksamhetsområde, och skola hälsosystrarna för sådant ändamål erhålla tillräckligt understöd ur anslag, som upptages i landskapets utgiftsstat.

9 §.

Kommunal hälsosyster är icke berättigad att, utöver de henne tillkommande avlönings- och andra förmåner, mottaga gottgörelse för de till hennes verksamhet hörande göromålen.

För sjukvård, som av hälsosyster utövas i hemmen, samt för därav påkallade rese- och andra kostnader är kommunen berättigad att uppbära ersättning enligt en av kommunens fullmäktige godkänd taxa, som fastställles av landskapsnämnden efter landskapsläkarens hörande.

10 §.

Enligt denna landskapslag i landskommuns tjänst anställd hälsosyster av högre lönekategori skall av kommunen i grundlön erhålla minst det belopp, som utgår enligt åttonde avlöningsklassen, och hälsosyster av lägre lönekategori minst det belopp, som utgår enligt fjärde avlöningsklassen av den för innehavare av landskaps-tjänst fastställda löneskalan. Dessutom skall kommunal hälsosyster åtnjuta dyrtids- och dyrortstillägg, där sådant tillskott utgives åt innehavare av motsvarande befattningar i landskapets tjänst. Utöver grundlönen skall hälsosyster erhålla ordentlig, möblerad bostad, omfattande minst ett rum, kök och förstuga jämte värme eller huggen brännved samt lyse, del i

källare och nödiga uthus ävensom badstuga eller rätt att begagna sådan eller badrum eller ock, i den mån dessa naturaförmåner icke stå henne till buds, mot dessa naturaförmåner svarande penningvederlag enligt prisläget på orten. Tillika skall till hälsosysters förfogande, där sådant utan oskälig kostnad är möjligt, ställas fri telefon.

Hälsosysters avlöning och naturaförmåner i Mariehamn ordnas enligt stadens eget bestämmande, dock så, att grundlönen jämte värdet av naturaförmånerna ej sammanlagt må understiga hälsosysters avlöningsförmåner enligt de i 1 mom. stadgade grunder.

I landskapets fattigaste och glest befolkade skärgårdskommuner tillkommer kommunal hälsosyster, där landskapsnämnden anser sådant erforderligt, ett ortstillägg enligt nämndens prövning av högst tjugo procent av den i 1 mom. stadgade minsta grundlönen i vederbörande lönekategori.

Kommunal hälsosyster i landskommun uppbär fem särskilda gånger årligt ålderstillsägg för fyraårsperiod i kommuns tjänst, hälsosyster av högre lönekategori med 1,380 mark och hälsosyster av lägre lönekategori med 1,140 mark varje gång. I avseende å ålderstillsägg är sådan kommunal hälsosyster berättigad att tillgodoräkna sig jämväl den tid hon varit anställd såsom utbildad hälsosyster eller sjuksköterska i statens, landskapets, annan kommuns, sammanslutnings av kommuner, bolags eller annan sammanslutnings eller av staten eller landskapet understödd anstalts tjänst.

Ålderstillsägg för kommunal hälsosyster i Mariehamn utgår enligt stadens bestäm-

mande, dock icke med lägre belopp än vad i föregående moment är sagt.

Hälsosystemers lön utbetalas månatligen ur kommunalkassan. Innan hälsosystemer antages i tjänst i distrikt omfattande två eller flere kommuner, skall det fastställas, huruledes månadslönen bör till henne utgivas.

Arenden angående hälsosystemers bostads- och andra naturaförmåner avgöras vid inträffad meningsskiljaktighet av landskapsnämnden efter landskapsläkarens hörande.

11 §.

Kommun är skyldig att åt hälsosystemer erlagga av hennes tjänsteresor föranledda verkliga resekostnader. På sina tjänsteresor är hälsosystemer skyldig att, där resan på sådant sätt med lätthet kan företagas, anlita av kommunen till hennes förfogande ställt fortskaffningsmedel och annars, såvitt möjligt, billigaste kommunikationsmedel.

12 §.

Kommunal hälsosystemer är berättigad att årligen erhålla en månads avlönad semester, för vilken tid, liksom även, då hon deltagit i de i 8 § denna landskapslag nämnda repetitionskurserna, kommunen är skyldig att avlöna vikarie för henne.

13 §.

Inajuknar kommunal hälsosystemer, är hon berättigad att erhålla nödig sjukledighet. Överstiger sjukledigheten sammanlagt icke en månad under kalenderåret, tillkommer hälsosystemer för denna tid full lön. Huruledes avlöning skall utgå för den tid ledig-

het under året överstiger en månad, är beroende på vederbörande kommunalmyndighets beslut.

14 §.

Kommun är berättigad att för varje kommunal hälsosystemer, som enligt denna landskapslag är anställd i kommunens tjänst, i årligt landskapsunderstöd erhålla tre fjärdedelar av det belopp, som enligt 10 § 1 mom. till hälsosystemern såsom grundlön minst bör erläggas i vederbörande lönekategori. Landskapsunderstöd enligt samma grund utgår jämväl för hälsosystemer tillfallande dyrtids- och dyrortstillägg.

Orts- och ålderstillägg, om vilka stadgas i 10 § 3 och 4 mom. erläggas till kommunen likaledes av landskapsmedel. Likaså utbetalas åt Mariehamn ålderstillägg för envar med landskapsunderstöd avlönad kommunal hälsosystemer enligt de grunder, om vilka stadgas i sagda 4 mom.

Kommuner i svag ekonomisk ställning, så ock kommuner, för vilka avlöning av hälsosystemer på grund av geografiska förhållanden eller andra synnerliga skäl ställer sig överhövan betungande, kunna av landskapsnämnden, efter medicinalstyrelsens hörande, tilldelas extraordinarie bidrag ur tillbudsstående anslag.

15 §.

Hälsosystemer, som underlyder bestämmelserna i denna landskapslag, är vid uppnådd sextio års ålder skyldig att avgå från sin befattning. Dock kan landskapsnämnden, efter att hava hört den kommunalmyndighet, som äger anställa hälsosystemer, samt landskapsläkaren berättiga hälsosys-

ter att kvarstå i sin befattning ända till sextiofem års ålder.

Kommunal hälsosystem, som oförvitligen tjänat såsom hälsosystem i trettio år och uppnått sextio års ålder, vare vid sin avgång från befattningen berättigad att av landskapsmedel erhålla en årlig livstids pension, hälsosystem av högre lönekategori till belopp av 18.720 mark och hälsosystem av lägre lönekategori till belopp av 14.760 mark. Såsom till pension berättigande år är hälsosystem berättigad att räkna sig till godo även den tid, vilken jämlikt 10 § 4 mom. bör beaktas vid fastställandet av ålderstillägg.

Blir hälsosystem tidigare än ovan sagts varaktigt oförmögen att handhava sin befattning eller innehar hon vid avgång på grund av uppnådd ålder ännu icke trettio pensionsår, berättiga tio pensionsår till tio trettiondedelar av fullt pensionsbelopp och varje påföljande fullt pensionsår till ytterligare en trettiondedel därav, intill dess fullt pensionsbelopp uppnås. Ådrager sig hälsosystem sjukdom, som innebär fara för omgivningen, och måste hon av sådan anledning avgå, kan landskapsnämnden, efter inhämtat utlåtande av medicinalstyrelsen, bevilja henne vårdbidrag för viss tid eller skälig pension oberoende av pensionsåren.

Stadgandena i denna paragraf äga motsvarande tillämpning med avseende å hälsosystem, som i 3 § 2 mom. omförmäles.

16 §.

Därest det officiella indexet ådagalägger, att levnadskostnaderna, i jämförelse med den vid ikraftträdandet av denna

landskapslag rådande prisnivån, avsevärt stigit, kan å hälsosystemers pension inom gränserna för landskapets utgiftsstat erläggas dyrtidstillägg.

17 §.

Hälsosysteminstitutionens nyreglering enligt denna landskapslag skall genomföras under loppet av tre år, räknat från lagens ikraftträdande.

18 §.

Av landskapets medel utgående under stöd för kommunal hälsosystemers avlöning skall efter utgången av varje kalenderhalvår ofördröjligen rekvideras hos landskapsnämnden, och skall rekvisitionen åtföljas av sådan utredning, som nämnden anser nödig.

19 §.

Kommunal hälsosystemer tillkommande ålderstillägg beviljas av landskapsnämnden på framställning av kommunen eller på vederbörandes därom skriftligen gjorda anhållan.

20 §.

Anhållan om pension bör av därtill berättigad hälsosystemer skriftligen göras hos landskapsnämnden och beviljas av denna med iakttagande i tillämpliga delar av vad om innehavares av landskapets tjänst eller befattning rätt till pension är stadgat.

21 §.

dom uttagas genom utmätningsmans försorg.

Till kommun utgående ersättning enligt lagen, som avses i 9 § 2 mom. kan utan

Mariehamn den 3 mars 1945.

På landstingets vägnar:

JULIUS SUNDBLÖM
talman.

Johannes Holmberg
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.

N:o 21.

Landskapslag

om kommunala barnmorskor i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 31 augusti 1945.
Utfärdad i Mariehamn den 14 september 1945.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

om kommunala barnmorskor i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Mariehamns stad och landskommunerna i landskapet Åland äro pliktiga att i sin tjänst hava skolade barnmorskor i enlighet med vad i denna landskapslag sägs.

Kommunal barnmorska på Åland bör med avseende å kompetens fylla enahanda fordringar, som finnas uppställda för motsvarande befattningshavare i övriga delar av riket.

Med avseende å avlönings- och pensionsförmånarna indelas barnmorskorna i barnmorskor av högre och barnmorskor av lägre lönekategori. Till den förra gruppen hänföras barnmorskor, som genomgått fullständig sjuksköterskekurs eller erhållit annan, av medicinalstyrelsen godkänd specialutbildning, och till den senare gruppen de barnmorskor, som endast erhållit barnmorskeutbildning.

2 §.

I landskommun, vars invånarantal enligt mantalslängden icke överstiger femtusen, skall finnas minst en barnmorska. Dock må sådana mindre, till varandra gränsande kommuner, vilkas sammanlagda invånarantal ej överstiger femtusen, liksom även större kommuner, där delar av kommunerna så omedelbart ansluta sig till varandra, att tillsättande av en gemensam barnmorska är lämpligt, vara berättigad att, efter det landskapsnämnden härom inhämtat medicinalstyrelsens utlåtande, med landskapsnämndens bifall avlöna gemensam barnmorska.

Antalet barnmorskor, som skall avlönas i Mariehamn, fastställas av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande.

3 §.

Från vad ovan är stadgat angående kommunernas skyldighet att avlöna barnmorskor kan landskapsnämnden, efter att ha inhämtat medicinalstyrelsens utlåtande, på anhållan av vederbörande kommun tillvidare, dock ej för längre tid än fem år i sänder, bevilja sådan lättnad, som i betraktande av förhållandena befinnes nödig samt utan risk för hälsovården kan medgivas.

Finnes i kommunen barnmorska, som står i enskild eller i sammanslutnings tjänst, och föreligger intet hinder för att hon allmänt anlitas såsom barnmorska i kommunen, skall sådan barnmorska inberäknas i antalet kommunala barnmorskor samt anses innehava samma ställning vad tjänstear och pension vidkommer som kommunal barnmorska,

4 §.

Kommunal barnmorska anställs av hälsovårdsnämnden efter det befattningen trettio dagar varit lediganslagen och vederbörande landskapsläkare avgivit utlåtande om sökandena.

Kommunal barnmorska skall anställas med förbehåll om sextio dagars ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning skall ske skriftligen. Om uppsägning å kommunens vägnar besluter hälsovårdsnämnden och delgives uppsägningen åt vederbörande genom utdrag ur nämndens protokoll. Dock vare hälsovårdsnämnden berättigad uppsäga barnmorska endast för såvitt landskapsläkaren finner giltigt skäl härför föreliggande.

Om barnmorskans anställande i eller avgång från befattning bör hälsovårdsnämnden ofördröjligen anmäla hos landskapsläkaren.

Den, som anställs såsom kommunal barnmorska, tillkommer avlöning enligt i denna landskapslag stadgade grunder.

5 §.

Kommunala barnmorskor i landskapet stå under medicinalstyrelsens överinseende och hägn. Ledningen av och den omedelbara tillsynen över barnmorskornas verksamhet handhaves under landskapsnämndens och landskapsläkarens samt hälsovårdsnämndens inseende av vederbörande stads-, distrikts- och kommunalläkare.

6 §.

Kommunal barnmorskans arbetsuppgifter skola omfatta moderskapsvård, varmed förstås handledning och rådgivning, avseende

vård åt havande kvinnor samt ansökning om moderskapsunderstöd och en ändamålsenlig användning av detsamma, biträde vid förlossning i hemmen och omvårdnad av modern under tiden för barnsängen ävensom vården av nyfödda barn, så ock de åligganden, som enligt landskapslagen om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård på henne ankomma, samt andra uppgifter, vilka enligt landskapslag eller i 7 § nämnt reglemente kunna henne anförtros.

Barnmorska, som enligt denna landskapslag är i landskommuns tjänst, kan av landskapsnämnden efter det medicinalstyrelsens yttrande inhämtats tillåtas utöva verksamhet i förlossningsanstalt, som av kommunen underhålles eller understödes.

7 §.

För kommunal barnmorska skall uppgöras reglemente, i vilket, såvitt kommunen är berättigad att därom besluta, barnmorskans rättigheter och skyldigheter närmare bestämmas, och skall å reglementet, angående vilket landskapsnämnden bör inhämta medicinalstyrelsens utlåtande, utverkas landskapsnämndens fastställelse.

Reglementet skall innehålla föreskrifter angående:

- 1) de vårduppgifter, som utöver vad här om är i landskapslag stadgat i kommunen hänföres till barnmorskas verksamhetsområde;
- 2) barnmorskas avlöning och resekostnadsersättning samt ordningen för dessas utbetalande;
- 3) till barnmorska utfallande ersättning

för direkta utgifter, som föranledas av lämnad förlossningshjälp;

4) barnmorskas skyldighet att avgiftsfritt utfärda bevis, hörande till hennes verksamhet;

5) samarbetet mellan barnmorskan och i kommunen verksamma hälsosystrar;

6) barnmorskas åligganden beträffande vaccination;

7) avgivande av berättelse över barnmorskas verksamhet; samt

8) andra förhållanden, som anses böra i reglementet regleras.

I 11 § 2 mom. omförmäld taxa kan bifogas förenämnda reglemente.

8 §.

I kommunens tjänst anställd barnmorska är skyldig att åtminstone en gång under tio år delta i de repetitionskurser, som för barnmorskor anordnas i ämnen, hörande till deras verksamhetsområde, och skola barnmorskorna för sådant ändamål av anslag, som upptages i landskapets utgiftsstat, erhålla tillräckligt understöd.

9 §.

Kommunal barnmorska är icke berättigad att, utöver de henne tillkommande avlönings- och andra förmåner, mottaga gottgörelse för de till hennes verksamhet enligt landskapslag eller reglemente hörande göromål.

10 §.

Enligt denna landskapslag i landskommuns tjänst anställd barnmorska av högre lönekategori skall av kommunen i grundlön erhålla minst det belopp, som utfaller en-

ligt åttonde avlöningsklassen, och barnmorska av lägre lönekategori minst det belopp, som utgår enligt sjunde avlöningsklassen av den för innehavare av landskapstjänst eller -befattning fastställda löneskalan. Dessutom skall kommunal barnmorska åtnjuta dyrtids- och dyrorrtstillägg, där sådant tillskott utgives åt innehavare av motsvarande befattningar i landskapets tjänst. Utöver grundlönen skall barnmorskan erhålla en ordentlig bostad, omfattande minst ett rum, kök och förstuga jämte värme och lyse, del i källare och nödiga uthus samt badstuga eller rätt att begagna sådan eller badrum eller ock, i den mån dessa naturaförmåner icke stå henne till buds, mot dessa naturaförmåner svarande penningvederlag enligt prisläget på orten. Där sådant utan oskäligen kostnad är möjligt, skall barnmorska tillhandahållas fri telefon.

Barnmorskas avlöning och naturaförmåner i Mariehamn må ordnas enligt stadens eget bestämmande, dock så, att grundlönen jämte värdet av naturaförmånerna ej sammanlagt må understiga barnmorskans avlöningsförmåner enligt de i föregående moment stadgade grunder.

I landskapets fattigaste och glest befolkade kommuner tillkommer kommunal barnmorska, där landskapsnämnden anser sådant erforderligt, enligt landskapsnämndens prövning ett ortstillägg av högst tjuugo procent av den i 1 mom. stadgade minsta grundlönen i vederbörande lönekategori.

Kommunal barnmorska i landskommun uppbär fem särskilda gånger årligt åldersstillägg för fyraårsperiod i kommunens tjänst, barnmorska av högre lönekategori med 1.380 mark och barnmorska av lägre

lönekategori med 1.320 mark varje gång. I avseende å ålderstillägg är barnmorska berättigad att tillgodoräkna sig jämväl den tid hon varit anställd såsom utbildad barnmorska, sjuksköterska eller hälsosyster i statens, landskapets, annan kommuns, sammanslutnings av kommuner, bolags eller annan sammanslutnings eller av staten understödd anstalts tjänst.

Ålderstillägg för kommunal barnmorska i Mariehamn utgår enligt stadens bestämmande, dock icke med lägre belopp än vad i föregående moment är sagt.

Barnmorskas lön och annan henne tillkommande ersättning utbetalas månatligen ur kommunalkassan. Innan barnmorska, som är gemensam för två eller flere kommuner, antages i tjänst, skall det fastställas, huruledes månadslönen bör till henne utgivas.

Ärende angående barnmorskas bostads- och andra naturaförmåner avgöras vid inträffad meningsskiljaktighet av landskapsnämnden efter landskapsläkarens hörande.

11 §.

Kommun är skyldig att åt barnmorska erlægga av tjänsteresor föranledda verkliga resekostnader. Barnmorska är skyldig att under sina tjänsteresor, då resan sålunda kan med lätthet företagas, anlita av kommunen till hennes förfogande ställt fortskaffningsmedel och annars, såvitt möjligt, billigaste kommunikationsmedel.

Barnmorska är berättigad att av den, som anlitat henne såsom biträde vid förlossning i hemmet, erhålla fri skjuts till och från förrättningsstället eller ock ersättning för resekostnaden enligt i 1 mom. an-

givna grunder. Likaledes äger barnmorska rätt att erhålla fri kost under vistelsen å förrättningsstället ävensom ersättning för direkta utgifter som föranletts av lämnat biträde vid förlossning, beräknad enligt en av kommunens fullmäktige godkänd taxa, som fastställs av landskapsnämnden efter landskapsläkarens hörande.

Kan godvillig uppgörelse icke träffas rörande de barnmorskan enligt 2 mom. tillfallande ersättningarna skola dessa ersättningsbelopp förskjutas av kommunala medel och må sedermera hos vederbörande uttagas i den ordning, som om utmätning av allmänna utskylder är stadgat.

För barnaföderska, som i anseende till ringa inkomst icke kunna påföras skatt, erläggas skjutslega och ersättning, som i denna paragraf sägs, samt i fall av behov omgälderna för kost av kommunen. Så bör jämväl förfaras, där vårdnämnden finner, att barnaföderska, som blivit påförd skatt, är så obemedlad, att hon är i behov av sådant understöd.

12 §.

Kommunal barnmorska är berättigad att årligen åtnjuta en månads avlönad semester, under vilken tid, liksom under den tid hon deltagit i de i 8 § denna landskapslag nämnda repetitionskurser, kommunen är skyldig att avlöna vikarie för henne.

13 §.

Insjuknar kommunal barnmorska, är hon berättigad att erhålla nödig sjukledighet. Därest sjukledigheten under kalenderåret icke sammanlagt överstiger en månad, till-

kommer barnmorska för denna tid full lön. Huru avlöningen skall utgå för den tid ledighet under året överstiger en månad, är beroende på vederbörande kommunalmyndighets beslut.

Kommunal barnmorskas semester- och sjukledighet kan i Mariehamn ordnas genom stadens bestämmande.

14 §.

Kommun är berättigad att för varje kommunal barnmorska, som enligt denna landskapslag är anställd i kommunens tjänst, i årligt landskapsunderstöd erhålla tre fjärdedelar av det belopp, som enligt 10 § 1 mom. till barnmorskan såsom grundlön minst bör erläggas i vederbörande lönekategori. Landskapsunderstöd enligt samma grund utgår jämväl för barnmorska tillfallande dyrtids- och dyrtorststillägg.

Orts- och ålderstillägg, om vilka stadgas i 10 § 3 och 4 mom., erläggas till kommunen likaledes av landskapsmedel. Likaså utbetalas åt Mariehamn ålderstillägg för envar med landskapsunderstöd avlönad kommunal barnmorska enligt de grunder, om vilka stadgas i sagda 4 mom.

Kommuner i svag ekonomisk ställning, så ock landskommuner, för vilka avlönan- de av barnmorskor på grund av geografiska förhållanden eller andra synnerliga skäl ställer sig överhövan betungande, kunna enligt landskapsnämndens prövning efter medicinalstyrelsens hörande tilldelas extraordinarie bidrag ur tillbudsstående anslag.

15 §.

Barnmorska, som underlyder bestämmelserna i denna landskapslag är vid uppnådd

sextio års ålder skyldig att avgå från sin befattning. Dock kan landskapsnämnden efter att hava hört medicinalstyrelsen och den kommun, som äger anställa barnmorska, berättiga barnmorska att kvarstå i sin befattning ännu till sextiofem års ålder.

Kommunal barnmorska, som oförvitligen tjänat såsom barnmorska i trettio år och uppnått sextio års ålder, vare vid sin avgång från befattningen berättigade att av landskapsmedel erhålla en årlig livstidspension, barnmorska av högre lönekategori till belopp av 18.720 mark och barnmorska av lägre lönekategori till belopp av 17.640 mark. Såsom till pension berättigande år är barnmorska berättigad att räkna sig till godo även den tid, vilken jämlikt 10 § 4 mom. bör beaktas vid fastställandet av ålderstillägg. Blir barnmorska tidigare än ovan sagts varaktigt oförmögen att handhava sin befattning eller innehar hon vid avgång på grund av uppnådd ålder ännu icke trettio pensionsår, berättiga tio pensionsår till tio trettiondedelar av fullt pensionsbelopp och varje påföljande fullt pensionsår till ytterligare en trettiondedel därav, intill dess fullt pensionsbelopp uppnås. Ådrager sig barnmorska sjukdom som innebär fara för omgivningen, och måste hon av sådan anledning avgå, kan landskapsnämnden, efter det medicinalstyrelsens yttrande införskaffats, på anhållan bevilja henne vårdbidrag för viss tid eller skälig pension oberoende av pensionsåren.

Stadgandena i denna paragraf äga motsvarande tillämpning med avseende å barnmorska, som i 3 § 2 mom. omförmäles.

Kommunal barnmorska, som vid denna landskapslags trädande i kraft tillförsäk-

rats pension av landskapsmedel, är berättigad att efter lagens ikraftträdande såsom full årlig pension uppbära ett belopp av 17.640 mark samt såsom delpension ett i motsvarande mån minskat belopp.

16 §.

Därest det officiella indexet ådagalägger, att levnadskostnaderna, i jämförelse med den vid ikraftträdandet av denna landskapslag rådande prisnivån avsevärt stigit, kan å barnmorskas pension inom gränserna för landskapets utgiftsstat erläggas dyrtidstillägg.

17 §.

Av landskapets medel utgående understöd för kommunal barnmorskas avlöning skall efter utgången av varje kalenderhalvår ofördröjligen rekvideras hos landskapsnämnden, och skall rekvisitionen åtföljas av sådan utredning, som nämnden anser nödig.

18 §.

Kommunal barnmorska tillkommande ålderstillägg beviljas av landskapsnämnden på framställning av kommunen eller på vederbörandes därom skriftligen gjorda anhållan.

19 §.

Anhållan om pension bör av därtill berättigad barnmorska skriftligen göras hos landskapsnämnden och beviljas av denna med iakttagande i tillämpliga delar av vad om innehavares av landskapets tjänst eller befattning rätt till pension är stadgat.

20 §. landskapslagen den 14 maj 1940 om kommunala barnmorskor i landskapet Åland.
Genom denna landskapslag upphäves

Mariehamn den 3 mars 1945.

På landstingets vägnar:

JULIUS SUNDBLOM
talman.

Johannes Holmberg
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.

N:o 22.

Landskapslag

om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 31 augusti 1945.
Utfärdad i Mariehamn den 14 september 1945.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

om kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I landskapet Åland skall finnas nödigt antal kommunala rådgivningsbyråer för mödra- och barnavård i enlighet med vad i denna landskapslag sägs.

A landskapsnämnden ankommer att i

mån av behov förplikta kommun att inrätta rådgivningsbyrå.

Grannkommuner må med begivande av landskapsnämnden, som i saken äger infor dra landskapsläkarens yttrande, samman sluta sig för inrättande av gemensam rådgivningsbyrå för kommunerna eller vissa delar av desamma.

2 §.

A kommunal rådgivningsbyrå för mödra- och barnavård ankommer att sprida upplysning och erbjuda hjälp samt att vid behov vägleda mödrar vid ett ändamålsenligt användande av moderskapsunderstöd och familjetillägg och att därigenom

lindra den hälsofara, som havandeskapet, förlossningen och barnsängen medföra, främja blivande mödrars sundhet i kroppsligt och själsligt avseende och, såvitt möjligt underlätta framfödandet av friska och kraftiga barn samt handleda föräldrarna vid barnens vård och uppfostran så, att gynnsamma möjligheter skapas för att barnen skola bibehållas vid hälsa och utvecklas väl.

3 §.

Finnes å någon ort inom landskapet av föreningen Folkhälsan på Åland eller annan sammanslutning eller enskild person inrättad och upprätthållen rådgivningsbyrå, som uppfyller de å kommunal byrå ställda legala fordingarna och på samma sätt som den kommunala byrån står till allmänhetens förfogande, må landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande på ansökan av den eller de kommuner, som omfattas av byråns verksamhetsområde, och på villkor, som anses nödiga, förordna att dylik byrå skall övertaga den kommunala rådgivningsbyråns uppgifter samt att byrån skall erhålla i denna landskapslag stadgat landskapsbidrag för byråns fortsatta verksamhet.

Angående övervakningen och ledningen av ovan i 1 mom. nämnd rådgivningsbyrå är gällande vad i denna landskapslag om kommunala rådgivningsbyråer är stadgat.

4 §.

Kommunal rådgivningsbyrå underlyder kommunens hälsovård.

Hava flere kommuner gemensam byrå, skall för densamma utses en direktion, i vilken varje kommun inväljer representan-

ter på sätt i det i 6 § nämnda reglementet är bestämt. Å direktionen ankommer att handhava de förvaltningsuppgifter, som enligt denna landskapslag åligger hälsovårdsnämnd, samt att anställa läkare för den gemensamma byrån.

Rådgivningsbyrå skall vara förlagd inom vederbörande kommun eller, där grannkommuner förenat sig om gemensam byrå, inom området för någon av dessa. Med landskapsnämndens begivande må byrå förläggas utom kommunens område.

5 §.

Den allmänna tillsynen över rådgivningsbyråerna ankommer å landskapsnämnden under samverkan med landskapsläkaren.

6 §.

För kommunal rådgivningsbyrå skall uppgöras reglemente, som skall godkännas av kommunens fullmäktige och fastställas av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande.

Angående godkännande av reglemente för grannkommuners gemensamma byrå gäller, vad om kommunalt samarbete är särskilt stadgat.

Reglementet skall upptaga föreskrifter angående

1) byråns inre organisation och de arbetsformer, som utöver vad härom är i denna landskapslag stadgat, i kommunen höra till byråns verksamhetsområde;

2) vid byrån anställd läkares, hälsosystemers och barnmorskas arbetsuppgifter och arbetsfördelningen mellan hälsosystemen och barnmorskan;

3) samarbetet mellan byrån och å orten

verksamma kommunala organ samt anstalter och sammanslutningar inom mödra- och barnavårdens områden; ävensom

4) andra förhållanden, som i detta sammanhang erfordra reglering.

7 §.

Kommunal rådgivningsbyrå är ställd under ledning av stads-, distrikts- eller kommunalläkaren.

Att såsom läkarens biträde tjänstgöra vid byrån förordnas kommunal hälsosystemer och kommunal barnmorska. Förordnandet utfärdas av hälsovårdsnämnden.

Läkare, hälsosystemer och barnmorska vid rådgivningsbyrå befrias från sitt uppdrag av den myndighet, som förordnat dem till uppdraget.

8 §.

Kommunen eller de i 1 § 3 mom. nämnda kommunerna samfällt skola för kommunal rådgivningsbyrå tillhandahålla lämplig mottagningslokal samt därtill hörande inredning och nödig utrustning enligt hälsovårdsnämndens anvisningar samt draga föraorg om lyse, värme och renhållning i rådgivningsbyrån. Byrån skall av hälsovårdsnämnden avsynas och för sitt ändamål godkännas.

9 §.

Vid kommunal rådgivningsbyrå skall anordnas tillräckligt täta mottagningar för mödrar och barn. Även annorstädes å kommunens område skola i mån av behov hållas ambulering mottagningar av läkare, hälsosystemer och barnmorska i lämpliga, av kommunen anvisade lokaler.

Antalet mottagningar bestämmas av hälsovårdsnämnden.

10 §.

Rådgivningsbyråns mottagningar äro avgiftsfria.

För specialvård, som på åtgärd av rådgivningsbyrå meddelas och som icke är att hänföra till byråns lagstadgade uppgifter, är byrån berättigad att uppbära ersättning enligt en av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

11 §.

Läkare vid kommunal rådgivningsbyrå skall av kommunen eller, där flere kommuner hava gemensam byrå, av vederbörande kommuner gemensamt uppbära arvode, utgående efter antalet rådgivningsmottagningar i moderskaps- och barnavårdsangelägenheter och antalet undersökta fall. Arvodets storlek bestämmas av landskapsnämnden efter medicinalstyrelsens hörande. Därutöver åtnjuter läkaren ersättning för resekostnader enligt de grunder, som tillämpas i fråga om innehavare av landskapstjänst eller befattning tillkommande resekostnadsersättning.

12 §.

Kommunernas utgifter för de till rådgivningsbyråernas läkare utgående arvoden och resekostnader ersättas kommunerna av landskapsmedel.

Av kostnader, som påkallas genom anskaffande av byråns i 8 § nämnda inredning och utrustning, ersättas kommunerna tre fjärdedelar av landskapet. Enligt samma grund utfaller landskapsbidrag för

nödig ansedd förnyelse av inredningen och utrustningen.

Kommuner i svag ekonomisk ställning ävensom kommuner, för vilka rådgivningsbyråns upprättande och underhåll av geografiska eller andra särskilda orsaker ställer sig överhövan betungande, kan landskapsnämnden efter att hava hört medicinalstyrelsen enligt prövning bevilja extra understöd inom ramen för tillbudsstående anslag.

13 §.

Läkarens arvode och resekostnadsersättning utbetalas kvartalsvis ur kommunalkassan.

14 §.

Jämlikt 12 § 1 mom. utfallande ersättning av landskapsmedel för läkarens arvode och resekostnader skall utan dröjsmål sökas hos landskapsnämnden för varje kalenderhalvår, och skall rekvisitionen åtföljas av sådan utredning, som nämnden bestämmer.

I 12 § 2 mom. nämnt landskapsbidrag skall likaledes ansökas hos landskapsnämnden och skall till ansökningen bifogas;

- 1) fastställt reglemente för byrån;

- 2) av hälsovårdsnämnden utfärdat intyg över att byrån blivit vederbörligen avsynad och godkänd;

- 3) verifikat över erlagd kostnad för byråns inredning och utrustning eller dessas förnyande; samt

- 4) intyg däröver, att inredning och utrustning, för vilka landskapsbidrag sökes, äro kontinuerligt brandförsäkrade till fulla värdet.

Å landskapsnämnden ankommer att enligt lagstadgade grunder fatta beslut om storleken av det för byrån utfallande bidraget.

15 §.

Angående antagande av rådgivningsbyrås funktionärer samt dessas avgång skall hälsovårdsnämnden ofördröjligen göra anmälan hos landskapsläkaren.

16 §.

Landskapsnämnden äger i samverkan med landskapsläkaren öva tillsyn däröver, att vid organisationen och förvaltningen av rådgivningsbyråer lag och fastställda reglementen iakttagas.

Mariehamn den 3 mars 1945.

På landstingets vägnar:

JULIUS SUNDBLOM
talman.

Johannes Holmberg
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.

N:o 23.

Ålands landskapsnämnds beslut

angående ändrad taxa för yrkesmässig trafik med personautomobil på landet i landskapet Åland.

Med upphävande av tidigare fattade beslut har Ålands landskapsnämnd denna dag fastställt följande ändrade taxa för yrkesmässig trafik med personautomobil på landet i landskapet Åland, att gälla omedelbart till vidare, nämligen:

Transportsträcka per kilometer 12 mark.
Återfärd 50 % nedsättning.
Väntningsavgift 60 mark per timme, beräknad efter varje påbörjad 15 minuters period. För väntetid understigande 5 minuter erlägges ingen avgift.

Mariehamn den 14 september 1945.

På landskapsnämndens vägnar:

VIKTOR STRANDFÄLT.

Ch. Stormbom.

N:o 24.

Ålands landstings beslut

angående temporär förhöjning av skjutslegan i landskapet Åland under åren 1944—1946.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting beslutat, att vidkommande övre gränsen för skjutslegan i landskapet skall under den återstående delen av skjutshållningsperioden 1944—1946, med avvikelse från de belopp, vilka blivit stadfästa i landstingets beslut av den 18 februari 1943 samt med iakttagande beträffande denna lega i övrigt av bestämmelserna i 18 § av landskapslagen den 30 september 1924 angående skjutslegan i landskapet Åland, vara gällande vad här nedan sägs:

1 §.

Övre gränsen för skjutslegan skall för den sträcka den resande färdas med skjuts vara per kilometer:

Skjutsens art	på dagen,	nattetid,
	kl. 6—22.	kl. 22—6.
Hästskjuts	8:—	10:—
Båtskjuts	8:—	10:—
Automobilskjuts	10:—	12:—
Motorbåtsskjuts	10:—	12:—

2 §. skjutslega, fastställa ny skjutslega samt
Landskapsnämnden berättigas, ända tills ersättning för väntning i överensstämmel-
landstinget fattar beslut om övre gränsen för med i riket utfärdade bestämmelser.
för nästkommande skjutshållningsperiods

Mariehamn den 14 september 1945.

På landstingets vägnar:

JOHANNES HOLMBERG
talman.

Tor Brenning
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.

N:o 25.

Ålands landstings beslut

om antagande av tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten
för landskapet Åland under 1945.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting
antagit nedanstående

Tillägg

till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under
år 1945.

Kap.	Mom.	
		A. INKOMST.
		Egentliga inkomster
		Första avdelningen.
		Inkomster, vilka jämlikt § 21 i lagen av den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland tillfaller landskapet.
I		Näringskatter.
	1.	Apotekaravgifter och övriga närings- skatter 100.000:—
		I kap. 100.000:—

Kap. II	Mom.		
		Nöjesskatter.	
	1.	Stämpelskatt	300.000:—
		II kap.	300.000:—
		I avd.	400.000:—
		Kapitalinkomster.	
		Första avdelningen.	
I.	3.	Lån	4.745.650:—
		I kap.	4.745.650:—
		I avd.	4.745.650:—
		Summa inkomster mk 5.145.650:—	
		B. UTGIFT.	
		Egentliga utgifter.	
		Andra huvudtiteln.	
		Landskapsstyrelsen.	
	4.	Tryckningskostnader (förslagsanslag) .	20.000:—
	6.	Expensmedel	20.000:—
	7.	Till landskapsnämndens disposition ..	30.000:—
		I kap.	70.000:—
		II ht.	70.000:—
		Tredje huvudtiteln.	
		POLISVARDEN.	
		Polisinrättningen i Mariehamn.	
I.	10.	Polistillägg	55.000:—
		I kap.	55.000:—

Kap.	Mom.	
II.		Polisväsendet på landet.
	6.	Polistillägg 66.000:—
		II kap. 66.000:—
		III ht. 121.000:—
		Fjärde huvudtiteln.
		HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN.
II.		Ålands allmänna sjukhus.
	1.	Avlöningar:
		Betjäning 40.000:—
	4.	Kosthållningen (förslagsanslag) 60.000:—
	5.	Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag) 80.000:—
	6.	Instrument 5.000:—
		II kap. 185.000:—
III.		Kumlinge sjukstuga.
	1.	Avlöningar:
		1 ekonom och gårdskarll,
		tilläggsarvode 13.650:—
		Betjäning 24.000:—
		III kap. 37.650:—
IV.		Övrig hälso- och sjukvård.
	4.	Bidrag till dyrorts- och dyrtidstillägg åt kommunala barnmorskor och hälso-systrar (förslagsanslag) 200.000:—
	11.	För dispensärverksamhet 140.000:—
		IV kap. 340.000:—
		IV ht. 562.650:—

Kap.	Mom.		
Femte huvudtiteln.			
UNDERVISNINGSVÄSENDET.			
I.		Ålands lyceum.	
	7.	Diverse utgifter	6.000:—
		I kap.	6.000:—
II.		Folkskolväsendet.	
	15.	Temporär förhöjning av lärarlöner (förslagsanslag)	1.000.000:—
		II kap.	1.000.000:—
VI.		Övriga läroinrättningar.	
	4.	Bidrag till temporära dyrtidstillägg åt lärare vid privata skolor i huslig ekonomi och hemslöjd (förslagsanslag)	80.000:—
	5.	Ålands ambulerande sjömansskola ..	1.000:—
		VI kap.	81.000:—
		V ht.	1.087.000:—
Sjätte huvudtiteln.			
NÄRINGARNAS FRÄMJANDE.			
II.		Skogsvården.	
	3.	Underhåll av plantskolan	17.000:—
		II kap.	17.000:—
		VI ht.	17.000:—
Sjunde huvudtiteln.			
KOMMUNIKATIONERNA.			
I.		Väghållningen.	
	1.	Sommarväghållningen	500.000:—
	2.	Vinterväg- och vinterbrohållningen ..	200.000:—
	3.	Färjhållningen	100.000:—
		I kap.	800.000:—
		VII ht.	800.000:—

Kap.	Mom.	
		Attonde huvudtiteln.
I.		Social verksamhet.
	6.	Till proteser (förslagsanslag) 18.000:— I kap. 18.000:— VIII ht. 18.000:—
		Nionde huvudtiteln.
		ANSLAG FÖR AV LANDSKAPET DISPONERAD STATSEGENDOM.
I.		Jordegendomarna.
	4.	Avverknings- och transportkostnader .. 100.000:—
	5.	Skogsvårdsarbeten av olika slag 10.000:— I kap. 110.000:— IX ht. 110.000:—
		Tionde huvudtiteln.
I.		Diverse anslag.
	14.	Temporär förhöjning av innehavares av tjänster och befattningar i landskapet avlöningar (förslagsanslag) 1.500.000:—
	16.	Pensionstillägg åt tjänstemän, som åt- njuta landskapspension (förslagsan- slag) 300.000:— I kap. 1.800.000:— X ht. 1.800.000:—

Kap.	Mom.	Kapitalutgifter.	
		Elfte huvudtiteln.	
		ICKE INKOMSTBRINGANDE KAPITALUTGIFTER.	
V.		Kommunikationerna.	
	4.	Omläggning av Korsbro och Långbro . . .	60.000:—
		V kap.	60.000:—
VII.		Hälsovården.	
	1.	Tillbyggnad av Ålands allmänna sjukhus' huvudbyggnad (reservationsanslag)	500.000:—
		VII kap.	500.000:—
		XI ht.	560.000:—
		Summa utgifter mk 5.145.650:—	

Mariehamn den 14 september 1945.

På landstingets vägnar:

JOHANNES HOLMBERG
talman.

Tor Brenning
vice talman.

Herman Mattsson
vice talman.